

Торнквіст [4] заявляв, що успішне місто в 21-му столітті – це оточення «творчого середовища», яке характеризується трьома елементами: швидким і ефективним потоком інформації між людьми, збереженими накопиченими знаннями та компетентністю. Успішне та розумне місто – це не лише про комунікацію та знання, але й про вміння їх поєднати, сформулювати та вміти отримати з цього вигоду – не особисту, а соціальну. Те ж саме працює з системою господарської діяльності – якщо суспільство не здатне створювати ідеї та проекти, які несуть в собі соціальну потребу та вигоду, тоді економічна сфера занепадає, а розвиток її зупиняється.

Тоді, коли смарт-економіка почне широко розгортатися у господарській системі нашої країни, на вищий рівень розвитку вийдуть діджиталізовані продукти та технології, підприємства з різними організаціями, знизиться рівень екологічних забруднень, підвищиться рівень соціального достатку. Головна увага приділятиметься соціальним потребам, тому, що буде найнеобхіднішим для нас та нашої держави. Якщо в минулому столітті стрімке економічне зростання називали «економічним дивом», то зараз це буде «смарт-економічне диво».

Таким чином, смарт-економіка є важелем для еволюції економічної системи країн, що робить можливим перехід на нову ступінь розвитку світової економіки. Розвиток інноваційних технологій збільшить продуктивність робочої сили, задоволення соціальних потреб підвищить економічний стан держави. Просування стартапів смарт-економіки розкриє нові можливості суспільства. Вхід смарт-економіки в сучасні господарські системи стане економічним прогресом та кроком у смарт-майбутнє.

Література

1. Гіфінгер Р., Фертнер К., Крамар Х., Каласек Р., Pichler-Milanovic N., Мейерс Е. Розумні міста Фінальний звіт Рейтингу європейських міст середнього розміру Фінальний звіт 2007 р. Під редакцією Центру регіональної науки, Відень УТ. URL: http://www.smart-cities.eu/download/smart_cities_final_report.pdf.
2. Офіційний сайт Сеула. URL: <https://english.seoul.go.kr/seoul-hosts-2020-seoul-smart-city-leaders-forum/>
3. Будякова О. Ю., Святославова О. Є. Розумні ключові показники ефективності SMART KPI. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. № 2(02). С. 82–86. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.2-14>.
4. Торнквіст Г., Буттімер А. Творчість і оновлення регіонального життя. У творчості в контексті: доповідь семінару; Ред. А. Буттімер; Лунд вивчає географію. В. Географія людини; Gleerup: Лунд, Швеція, 1983. С. 91–112.

УДК 338.23

*Зінченко О. В., к.е.н., доцент
Шацька М. С., магістрант*

Київський національний університет технологій та дизайну

ІННОВАЦІЇ, ЯК КЛЮЧОВИЙ ЧИННИК ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Інновації – основа розвитку діяльності сучасного підприємства та виробництва конкурентоспроможної продукції. Під інноваціями розуміються «новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери» [1]. На підприємстві можуть бути застосовані різні типи інновацій, серед яких:

– продуктові інновації – нові або поліпшені продукти у сфері виробництва або у сфері споживання, орієнтовані на створення нової споживчої вартості;

- процесні інновації – нові технології виробництва, організації виробництва і управлінських процесів;
- ринкові інновації – нові сфери застосування продукції, реалізація продукції на нових ринках, розширення меж ринку, на якому працює підприємство;
- управлінські інновації – удосконалення процесів управління діяльністю підприємства.

Продуктові інновації є найбільш розповсюдженими на підприємстві, бо нова продукція найбільше задовольняє зростаючі потреби споживачів. Процесні інновації дають підприємству переваги порівняно з конкурентами у рівні витрат на виробництво нової продукції, підвищенні продуктивності праці, якості нової продукції. Ринкові інновації забезпечують вихід підприємства на нові ринки збуту. «Головним критерієм застосування тих чи інших управлінських інновацій на підприємстві є необхідність змін в діяльності підприємства, що можуть бути зумовлені різними чинниками: стрімке зниження обсягів продажу, розширення видів діяльності, стрімке розширення підрозділів компанії та інше» [2].

Інноваційна продукція, як нові або удосконалені товари або послуги стає результатом розробки та впровадження на підприємстві інновацій. Для вітчизняних підприємств «питання впровадження інновацій є досить актуальною проблемою, оскільки показники наукомісткості вітчизняної промисловості суттєво нижчі, ніж у країнах ЄС та США, незважаючи на високий науковий потенціал» [3].

Повномасштабна війна, що розпочалася в Україні 24 лютого 2022 року, спричинила скорочення або повне призупинення діяльності вітчизняних підприємств, що опинилися в зоні активних бойових дій. Відповідно, процес створення інновацій та впровадження інноваційної продукції призупинився. Частина вітчизняних підприємств, що перемістила свою діяльність до більш безпечних регіонів країни, отримала можливість відновлення інноваційної діяльності. Однак, за даними Глобального інноваційного індексу (GII) у 2022 році інноваційна активність вітчизняних підприємств впала на 8 пунктів з 49 місця у 2021 році до 57 місця у 2022 році [4]. Падіння спостерігається по таким показникам, як інвестиції в інноваційну діяльність, державна підтримка інноваційної діяльності підприємств, кількість інноваційно активних підприємств. Чому сприяло призупинення діяльності частини вітчизняних підприємств внаслідок впливу пандемії COVID-19 та війна в Україні.

Основними проблемами післявоєнного відновлення вітчизняних підприємств є складність прогнозування подальшого розвитку ситуації в Україні, необхідність відновлення основних засобів, втрачених або пошкоджених внаслідок війни, відсутність власного або складність залучення іноземного капіталу, зниження споживчого попиту в Україні. Для післявоєнного відновлення інноваційної активності вітчизняним підприємствам потрібні інвестиції від іноземних приватних компаній, банків та кредитних агентств. Однак, міжнародним інвесторам потрібні державні гарантії від України, ЄС, США та інших країн Великої двадцятки. Це гарантує повернення інвестицій, якщо їх знищить війна. Статус кандидата України в члени ЄС дозволяє вітчизняним підприємствам отримати доступ до міжнародних програм фінансування й розвитку. *Допомогу у післявоєнному відновленні вітчизняних підприємств надає і держава. Так, урядом України відкрито спеціальне кредитування сільськогосподарських підприємств під 0% строком на пів року на суму 25 млрд гривень, щоб пом'якшити інфляційний удар і допомогти у відновленні виробництва сільськогосподарської продукції.*

Література

1. Про інноваційну діяльність: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

2. Шацька З. Я. Досвід зарубіжних підприємств з використання управлінських інновацій. *Ефективна економіка*. 2011. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?index.php?operation=1&ind=707>.
3. Шацька З. Я., Семко В. В. Впровадження нових технологій на вітчизняних підприємствах. *Сучасні детермінанти розвитку бізнес-процесів в Україні: Міжнародна науково-практична конференція (24 травня 2017 р.)*. Київ: КНУТД, 2017. С. 370–373.
4. Global Innovation Index 2021. Executive Summary. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021_exec.pdf#page=6.